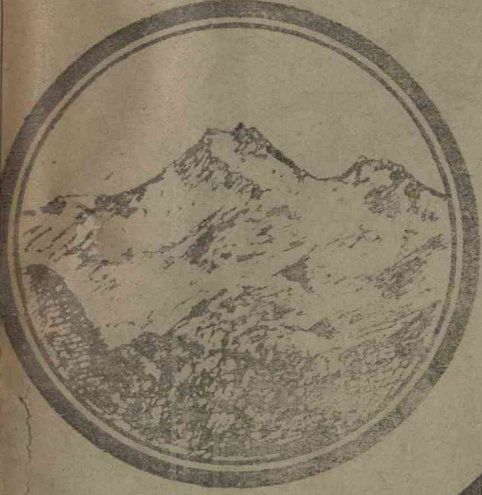

ERCIYES

KAYSERİ HALKEVİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

24 Temmuz

Çocuk düğürmek

Tahtakurularile Neler Konuştum

Bir Dokun'dan

Rüyada Mısralar

Feryadım ve Ağıdım (Şiir)

Kayseride Çıkmış Gazete, Dergiler

Kayseri Ağzı Kelimeler

Hasan Baba-Ali Baba

Toprak Bayramı

Topraksıza (Şiir)

Erkek Sanat Enstitüsü Sergisi

Gibi (Şiir)

Vicdan Meselesi

Amarat Köyü

Emine (Hikâye)

Kayseri Doğumevi

Kayseri Bağları ve Bağcılığı

Reşat OĞUZ

Dr. Etem SEÇKİN

Raşit BENER

Necmi NURETTİN

Semra SOYDANBAY

* *

Ali Rıza ÖNDER

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

A. R. Ö.

Necati ARAT

Hamdi ÜÇÖK

Ferdi FAHİR

Hilmi TEZCAN

Orhon BENER

Nuri URAL

Mehmet GÖKDEMİR

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

F. F.

Halkevimizin Haziran - Temmuz ayları Faaliyet Raporu

8. VI. 1945 tarihinde Kız Enstitüsü salonumuzda müsamere vermiştir.

14. VI. 1945 de Talas Amerikan Koleji Müdürü tarafından umuma faydalı filimler gösterilmiştir.

16. VI. 1945 tarihinde C. H. P. Genel Sekreterliği tarafından gönderilen, yurt resim sergisi salonlarımızda açılmıştır.

17. VI. 1945 tarihinde Toprak Bayramı çok canlı bir surette kutlanmıştır. Bu bayrama civar köyler hep davet edilmiştir.

29-30. VI. 1945 günlerinde temsil kolu mensupları tarafından (İmralının insanları) adlı piyes muvaffakiyetle temsil edilmiştir.

Temsil aralarında ar kolu milli ve alafranga havalar çalmıştır.

11. VII. 1945 Temsil kolu faal üyeleri bir toplantı yapmış ve gelecekte yapılacak temsiller etrafında görüşmelede bulunmuşlardır. Bu genç amatörler şerefine halkevi bir çay hazırlamıştır.

Bütünlemeye kalan Lise orta, okul ve muadilleri öğrencilerini

imtihanlara hazırlamak maksadile 16. VII. 1945 tarihinden itibaren lisan, fizik, kimya ve matematik kursları başlamıştır. Bu kurslara 180 öğrenci kaydedilmiştir.

19. VII. 1945 tarihinde şehrimizde bulunan Tarım Bakanı sayın Bay Şevket Raşit Halipoğlu büyük salonumuzda bir konuşma yapmış, toprak kanunu ve ziraate ait meseleler etrafında konuşmuştur. İlgili ile dinlenen bu konuşmada kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur.

20. VII. 1945 tarihinde Parti Müfettişimiz Sayın Bay Hıfzı Oğuz Bekata. Rus ve Türk ittifakı hakkında bir konferans vermiştir. Salonunda kalabalık ve seçkin bir halk kütlesi hazır bulunmuş ve konferans ilgi ile takibedilmiştir.

24. VII. 1945 tarihinde Lozan konferansının 22 ci yıldönümü münasebetile bir tören yapılmıştır.

23. VII. 1945 tarihinden itibaren haftanın salı ve cumartesi günleri umuma faydalı filimler gösterilmeye başlanmıştır.

OSMAN FETİH SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMU'NA
ARMAGANIDIR

ERCIYES

YIL : 3

Haziran - Temmuz

SAYI : 29-30

24 TEMMUZ

Reşat OĞUZ

Lise Müdürü ve Halkevi Başkanı

Türk Milletinin dünya milletleri yanında hak ve hürriyet sahibi bir varlık olduğunu, kendi sınırları içinde bayrağının şerefiyle yaşamak ruhunu sağlayan Lozan sulhunun 22nci yıldönümünün 24 Temmuz 1945 de bütün bir millet, tek bir kalbin sıcak çarpıntısı halinde, sevinç ve övünç içinde kutladık.

Birinci cihan savaşının sonunda Türk Milletine reva görülen neicenin ne kadar kabulü imkansız idiyse, istiklal ve vatan aşkından doğan büyük mücadelemizin sonunda - Lozanda - dünya milletlerine kabul ettirdiğimiz sulh şartları da okadar şerefli ve parlak olmuştur.

Birinde hak ve hürriyetlerin çiğnenerek tarihe mal olmuş, bir milletin harap edilmesinin fena niyeti sırtıyordu, diğerinde dinç, gürbüz bir milletin hürriyet ve sulhun nurlu bir abidesi halinde cihana emniyet ve hürmet telkin eden vakur ve mütebessim çehresi hâkimdir.

"Lozan," da imza ettiğimiz sulh belgesinde, sözünü tarihi şerefinden alan milletimiz, 22 yıldan beri

istiklal ve Cumhuriyetine leke kondurmaz bir hassasiyetin titizliğiyle dünya milletlerinin hak ve hürriyetlerine de hürmet borcunu insani vasıfları içinde bu dünya hercümerci arasında şaşmaz bir sulh prensibinin şerefli çehresiyle ayaktadır.

Lozan, Türk Milleti tarafından insanlık için de, ileri atılmış bir adımdır. Sulhun başlangıcından bu güne kadar uzanan inkılaplarımızda sözünü özüne uyduran kuvvetli bir yaşayışın - bütün ruhu ve temposıyla - büyük milletlere has ileri bir değer asil örneği mevcuttur.

Yolunu bilen, amacını, şuurunu, vatanperverane düşüncelerin hassas ölçüsüyle sağlayan milletimiz tehlikeleri alt etmesini varlığında bulan bir iradenin çelik sağlamlığı içindedir.

Sulhu seven ve ondaki gizli ve insani meziyetlerin bütün dünyaya mal olmasını samimi bir dilek halinde her zaman ifade eden gönüllerimiz bu ateşli dileği vatan hudutlarını bölünmez bir bütün olarak müdale etmenin, hak ve hür-

5037429
1945/29-35

ÇOCUK DÜŞÜRMEK

Yurdumuzun genel sayımında derin boşluklar açan ve kadın organlarını yıkararak çoğunu mezarlara götüren sosyal hastalıkların önemli bölümünü çocuk düşürmek gibi

olaylar dolduruyor. Yaşamak için "Ana döl yatağında", çirpınan binlerce insan yavruları bilgisizliğin kurbanı oluyorlar. Üzüntü ile kaydetmek isterim ki; bu cinayetler yersel kalmaktan ziyade genişlemiş salgın bir hastalık gibi sosyal varlığımızı kavurup yüzlerce ailenin neşelerini ve tüten ocaklarını söndürüp çocuklarını öksüz bırakmaktadır. Facia adını verebileceğimiz bu acıklı olaylara son vermek ve çocuk düşürmek işini sınırlamak için halkımızı aydınlatmaktan başka çare yoktur. Her hangi bir kadın hastanesinde inceleme yapılırsa olayların çekişliğini

riyeti için çarpışmaktan yılmıyan bir azmin, imanından almaktadır.

Bunun için 22 yıldanberi Türk Milletinin şeref, istiklâl hürriyetleri koruyan bir sulhun bekçiliğindeki şaşmazlığın ileri bir vatan sevgisinden doğmuş bulunduğunu düşünmek lazımdır.

Bahususki Lozan sulhüne imza atan bilek, bu gün Türk Milletinin başında 18 milyon Türk'ün sevgisinden örülmüş - Vatan çapında - bir bayrak gibi ihtişamla dalgalanmaktadır.

Dr. Etem Seçkin
Memleket Hastanesi Kadın
ve Doğum Hastalıkları Mütahassısı

düşükler doldurur. Acaba buna sebep nedir? İşte bunucı cevaplandırmak ve canlandırmak oldukça güçtür. Bu günkü görgümüzle temelleşmiş bir esas varsa o da bilgisizlik;

yiym ve giyim zorlukları, bütün yorucu işlerden ve yorgunluklardan uzak kalmak düşüncesi ve bir de sosyal hastalıklar amil olmaktadır. Her ne kadar yiym giyim zorluğu ile savaşılan ailelerin yaptıkları düşükler kısmen bağışlanabilirse de zengin ve aydınlarmızın bu kötü düşünceleri hiç şüphe yok ki bağışlanamaz. Kadın kendisinin yurt için ne kadar önemli bir varlık olduğunu bilse ve inansa bu şekil cinayetlere bağlanmak şöyle dursun, belki kökümüzün her tarafadai budak salıp evlatlarımızın gelişip, aydınlanmasını ve yurdun nüfus yönünden artmasına çalışmayı mühim bir ödev bilir. Yiyim giyim zorluğu ve yoksulluk hiç bir zaman çocuk düşürmeğe sebep teşkil etmez. Tabiat herkesin rızkını çalışması derecesinde dağıtır. Şimdiye kadar açlıktan ölmüş hiç bir çocuk görülmediği gibi tarih boyunca da böyle bir tablo kayıt edilmemiştir. Bu deliller ve hakikatler karşısında kadınlarımızın beyhude yere kendilerini ölüme atmaları ve cinayetle pençeleşmeleri doğru değildir. Aile dinlenmesine gelince: Aile içinde çocuk yorgunluğun hafifleşmesine neşe veren birinci devadır. Bundan

başka evin canlı bir ziyneti ve öten bir kuşudur. Varlığımızdan her hangi bir parçanın ziyandan ne kadar elem duyarsak bu yavruların da ölümlerinden hepimiz ilgili ve çok acı duymaklığımız bir borç halinde mütalea edilmelidir. Bu canlı sevimli evlatlarımızı kasden öldürenlere hayret ve nefret etmemek mümkün müdür? İnsan yavrularını öldürenler bu günkü yasa ve din bakımından sorumlu olup bunu yapanlar da beşeriyet arasında suçludurlar. Biliyoruz ki kabahat basamağındaki suçların bir bölümü bağışlanır, bir bölümü de cezalandırılır. Yahut zamanla ört bas olabilir. Lâkin katillik bağışlanmaz. Yıllardan sonra yetkili kurumların ellerine düşerek cezalarını görürler. Bunlar dünyada verilen cezalardır, toprak altındaki soru ve cezaların ne olduğunu bilemiyoruz. Bugün ceza evlerinde solgun yüzleriyle yatan ve yaptığı cinayetlerden pişmanlık duyanları görmek mümkündür. Bunlar insan binasını yıkan kaatillerdir. Çocuk düşürmek de aceba bundan başka bir şey midir? Büyük bir kişiyi öldürmekle aynı hakka sahip yetişkinliğe ve gelişmeye yürüten canlı yavrular arasında bir fark varmıdır?

Uzun yılların deneyi ve acı tablolarından özel olarak çıkardığımız sonuçlar şundan ibarettir:

Kadınlarımızın bir grubunu ayırırsak çoğunun sağlık bilgileri çok azdır. Köylü kadınlarımızda bu alanda çok geridirler. Bunlar çocuk düşürmeyi küçümser bir iş inanile her şeye baş vururlar. Bilir bilmez her öğüdü ve mikroplu, yakıcı suları kullanmaktan çekinmezler.

Bilginlerimizin bir grubu da muhitine kapılarak ara ebelerinin ve yakın dostlarının tavsiyelerine bir kıymet vererek ölümlerini kendi ellerile hazırlayıp mezarla-

rını kazarlar. Kadın düşüğü sağlamak için baş vurmamak hekim bırakmadıkları gibi döl yatağına çeşitli zehir koymakta da tereddüt etmezler. Müracaat ve hareketleri istedikleri sonucu karşılayamayınca da firkete, tahta parçası, zehirli çıkın, kibrit çöpü gibi öldürücü araçları uygulamak suretile kendilerini körü körüne ölüme atarlar Bunlardan yapısı sağlam olanlar hastanelerde acılar içinde yatarlar.

Bellidir ki; döl yatağında yavaşayan yavrulara reva görülen çeşitli ölümler sürel heyecan uyandırır. Telaşla döl yatağını delenlerin bol kanlar içinde helâlarda can verdikleri çok görülmüştür.

Ahlâksızlık sorumuna gelince: Bunlar sefahat alanındaki çirkin ayıplarını örtmek için yapılan düşüklere, Daha korkunç olurlar. Yazık ki, bu sınıftaki kadınlar günahkâr fiillerini bir kat daha artırırlar. Bunlardan başka döl yatağını benimsememek yani gebeliği hiçe sayarak savsamakta düşüklere sebep oluyor. Kadınlarımızın bir zümreside çocuk düşürmekten çok korkarlar ve bunların aile terbiyeleri genel esenlik bilgileri bu gibi cinayetler için daima garantidir. İşte vatanın öz analarında hiç şüphesiz bunlardır. Bazen çocuk sahibi olmak istegine karşı, çocuk yine düşer. Burada kadının hiç suçu yoktur. Buna zoraki düşük denir ki değişik sebeplerden başlıcası gebelik esnasında ve lohosalık döşğinde kapılan illetler veyahut evvelce geçirilen hastalıklardır. Bu kadınlarımız gerçekten günahsızdırlar. Daima bağışlanırlar. Yalnız hastalıklarını bildikleri halde bir şeye körü körüne bağlanmak yüzünden hekime muayene olmıyanlar ayıplanırlar. Bu biçim düşüklerde ana kesin olarak suçlu değil-

dir. Bazı kadınlarımızın sağlıkları değişince yavrularını büyütemezler. Bu hastalıklar hekimlerce belli olduğundan gebeligi durdururlar. Buna da fensel düşük deriz. Ananın sağlığı çocuğun sağlığına üstün tutulur. Bu şekil yapılan düşüklerde pek azdır. Bellidir ki, genel ahlaksızlıklar üzüntü ve öldürücü olduğuna göre bu yollar da yürüyenler çabuk mezarlarına yaklaşırlar. Çocuk düşürenlerin kaffesi teşrihi kapalı bir organla oynarlar ki mahiyeti meçhul bir bomba ile oynamaya benzer. Kurcalanan bir bomba patlayıp nasıl sayısız insanları öldürürse döl yatağı da dinamikli bir bomba gibidir. Oynanınca patlar ve sahibini öldürür.

Tabiat; kadınlarımızı ana olarak yaratmıştır. Çocuk doğurmak ve büyütmek gibi en önemli ödevi de ona vermekle onu üstün bir şerefe erdirmiştir. Her şeyin üstünde bulunan kadın annelik tadını şöyle derin olarak bir düşünse acaba yavrusunu öldürür mü? Kadın merhameti bu gibi cinayetlere engeldir. Bilgisizlik ve batıl düşünceler, bunları korkunç uçurumlara sürüklüyor. Vatan, beşeriyet bu kısım kadınlardan cinayet değil kökümüzün çoğalıp gelişmesini bekliyor. Çocuk düşürmek niteliği de aile başlarının haberi olmadan vukubuluyor. Bunlar yalnız hastalığın zuhurunda haberdar olabiliyorlar. Her hükümet çocuk düşürme yasaları engel olmuştur. Cumhuriyet Hükümetimiz de insanlığı, havatı ve Türk varlığını korumak için kadın organını muhafaza ve kökümüzün çoğalması yolunda yasalar yapmıştır. Acı ile belirtmek lazımdır ki çocuk düşürmek olayı köylerden ziyade şehirlerde görülmektedir. Dörite üçü aydın olan şehirlerimizin bu hali, sosyal bir mesele olarak ele alınmalıdır. Ne yazık ki bu cinayetler

köylü kadınlarımıza da sirayet ediyor ve bunlar hiç bir şey bilmedikleri için yaptıkları düşüklerin görünüşleri çok kötü olmaktadır. İztiraplı bir çok ölümler bu suçsuz kadınları mahv eylemektedir. Bunların cahilâne hareketlerle can verenleri ve son nefeslerinde evladının kaatili oldum can kurtaran yok mu? diye bağırانları ve tanrıdan af talep ederek ölenleri çok görülmüştür. Beşeriyet bunlara kaatil nazariile baktığı için kişisel düşünce-den sarfınazar hiç kimse bunlara acımaz. Bunlar lanetle anılırlar. Pek çok kaatiller vardır ki, cinayetlerini hiddet eseri ve isteksiz yaparlar. Bunlar belki merhamete lâyıktırlar. Halbuki basit ve alçakcasına irtikap edilen bir kazanç ile insan yavrularının kanını içen memleketin varlığını kemiren bu kabil canilere acımak cinayetlere iştirak etmek değil de nedir? İşte bilgisiz, biçare köylülerimiz bu kan içici insanların oyunağı olmaktadırlar. Kadının hayatını kur tarmak için böyle olaylar karşısında onları en yakın sihhî müessesata göndermek hepimiz için insani ve milli bir borçtur. Düşüklerde önce hafif gelen kanlar zamanla artar. Ani ölümlere sebep olur. Cınai düşüklerde ise tehlike daha fazladır. (Son) denilen döl yatağı döl yuvasında kalır günlerce kanar. Bu kan zamanla durursa da içinde kalan son da artık ilühip baş gösterir. Döl yuvasında kan ve döl yatağı parçaları kokar ve hayatı korkutur. İçerde kalan parçacıklar fenalıklar doğurur. Bunları behemehal döl yuvasından çıkarmak lazımdır.

O halde bütün aydınlarımız, halkımızı diğer sosyal dertlerde olduğu gibi bu vadi de aydınlatmalıdır. Bu çocuk düşürmek hastalığına engel olmayı aydınlar ve bu yolda savaşanlar yurdun en şerefli insanlarıdır.

TAHTAKURULARI İLE NELER KONUŞTUM ?...

Geçmişte bir gündü, Rasit Benet rine dostum mukabele pek kibar, cidden nazik, Lise Tıbiye Öğretmeni etti. "Yooook! dedi. Bundan sonra nereye gideceksin. Şu odada yatarsınız. Sabah kahvaltısını ederiz. Sonrasını düşünürüz!.. Bunun üzerine kalmaya mecbur oldum. Birbirimizden ayrıldık ve ben odaya girdim. Soyundum, dökündüm, yattım. O derece yorulmuşum ki: yatmaklıgımla uyumaklıgım bir olmuş! Ve bu kendimden geçme devri yarım saat kadar olmuştu, ki büyük bir inilti ile ve hattâ biraz da feryada yakın gürültü ile uyanmışım. Hemen elektriği yaktım. Bir de ne göreyim. Etrafımı bir sürü tahta kuruları irili ufaklı sarmış. Sofrada kuzu dolması yiyenlere has bir iştiha ile kanımı emmeye, canımı yakmaya ve beni uykumdan etmeye koyulmuşlar! Uyandığımı gören bu mahlûklar, elektriğin ışığı karşısında canlarının derdine düşerek bir öteye, bir beriye koşmaya başladılar. Ben de hidde-tinden bunların canlarına okuyor, yakaladıklarını birer ikişer, üçer beşer öte dünyaya gönderiyorum. Tam temizleme işi bitikten sonra biraz başımı yadıga koymuştum. Bu hal ile hemen dalmışım. Fakat birde ne göreyim. Yine bu mahlûklardan beş on tanesi boynuma sarılmışlar, meyhanede şarap çekenler gibi kanımı emiyorlar ve beni kıvrandırdıkça kıvrandırıyorlar-

Sözü uzatmıyalım. Biz böylece edebi bir âlem yaşarken farkında olmayarak geceyi yarılarmış ve hattâ ne de ise sabaha yaklaşmışız. Bir aralık bir kahve içmek hatırıma geldi. Üstad salona çıktı. Az sonra içeri geldi ve hayretle: "Hep çocuklar uyumuşlar. Saat ta beşe gelmiş!... Ne dersiniz? Biraz yatalım mı?!..". Hemen cevap verdim. "Üstadım! Yüksek muhabbelerinize doyum olmaz. Müsaade buyurunuzda gideyim!.. Bunun üze-

miş! Yine acısına dayanamamış olmalıyım ki tekrar uyandım. Yakaladıklarımın canlarını cehenne me gönderdim. Gönderdim ama, artık bende de uyumaya cesaret kalmadı. Zaten nerde ise sabah olmak üzere idi. Hemen kalktım. Bir sigara tellendirdim. Kendi kendime düşünmeye başladım. Bu anda idi ki kocaman bir tanesinin boynuma yaklaştığını gördüm ve hemen hiddetle ve bin zorlukla bunu yakaladım. Bir iki tane de küçükleri var idi. Bunları sigara tablasının içine koydum. Tam bu sırada idi ki Ziya Paşa merhumun:

Olsalar feyz-i bah-i itilâ-i asar-ı kudrekte
Ahlâk hisse-i ibret temâşa-yı tabiatden

beytini hatırladım ve böylelikle bunları incelemeye ve kendileriyle konuşmaya başladım. Onlar can korkusuyla heyecanlı, ben can acısı ile hiddetli idim. Aramızda şöyle bir muhavere başlamıştı:

— Be pis mahlûklar! Ne diye beni rahatsız edersiniz ve tatlı uykumu bana çek görürsünüz?

— Ne yapalım efendim. Güzel sarap renginde kanınızı içmezsek aç kalırız sonra!

— Zıkkım içiniz. Geberiniz. Hem sizin varlığınızdaki bu âleme ne fayda varki; birde üstelik âlemi rahatsız ediyorsunuz. Mundar kokularınızla sinirlerimizi bozuyorsunuz.

— Aman efendim. Hiddetlenmeyiniz. Siz acıktığınız zaman bir hindiye keserek, kanını akıtırkən merhamet ediyormusunuz. Açlık belâsı bu... Bizim de karnımız açılıyor. Tabiatile gıdamız olan kanınızdan birer damlacık içiyoruz, bunu çok mu görüyorsunuz?

Bu cevap üzerine biraz insafli düşünmeye başladım. Çünkü bu sözde haklı idiler. Onlar da hayvandırlar. Tabiatile yaşamak için ne yapıp yapıp yaratılışları icabı olarak insan kanı emeceklerdi. Yalnız şu nokta hatırıma geldi ve kendilerine sordum.

— Pekâlâ, sizi bunda haklı göreyim. Ya şu kaşıntılara sebep olarak can yakmanıza ne diyelim.

— Onu bilmeyecek ne var efendim.

— Ne gibi.

— Ne gibi olacak. Size eziyet etmek, sizi cehennem azabına sokmak!

— Hay tanrı belânızı versin!.. Bize eziyet etmekten ne zevk alıyorsunuz?

— Biz şahsın bir zevk almıyoruz.

— Ya ne oluyor?

— İşte burası mühim. Sana söyleyelim de aklın başına gelsin.

— Söyleyin bakalım.

— Dinle.. Hem iyi dinle.. Kulak ver.

— Pekâlâ bütün manâsile kelle kulak kesildim. Sizi dinliyorum.

— Tanrı bu âlemi yarattığı zaman bizleri, bitleri, pireleri, arı ve sivrisineklerle mikropları ve tek mil insan oğullarına eziyet verecek, hasta edecek ve hattâ öldürecek bütün varlıkları da bir maksatla halk buyurdu.

— Ne gibi maksatla?

— Ne gibi maksatla olacak. dünya yüzünde cahil, kafasız, bilgisiz, tembel, pis, ilimden, fenden

Devamı 8 inci Sayfada

Biz Dokun'dan

Necmi Nurettin Çüngörmüş

Geçen sayımızda, basılmıya hazır 6-7 eserinden biri olan (Bir dokun!) dan parçalar ve receğimizi okuyuculara müjdelediğimiz Üstat Necmi Nurettin'in felsefi, ictimai düşüncelerini komprimeleştiren ve cizelerinden bazılarını aşağıya koyuyoruz.

Sadri Ertem'in 31 Ağustos 1941 tarihli "Vakit, gazetesindeki mülakatında "Yeni bir sanatkâra dair, başlığı altında çıkan yazısında (Müfrit heyecanları, olgun fikirleri, fikirlerle hesabını mezc eden konuşma tarzı) var olan ve Gavsî Ozansoy'un 2355 ve 2381 sayılı Servetifünun mecmuasında hakkında yazdığı bir yazıda kendisinden "fırtınalı bir adam, diye bahsedilen üstadın niçin eserlerini bastırmakta

muhteriz davrandığına, niçin bunları mecmualarda yayınlamadığına temas eden soruma "Büyük iltiraplar dilsiz olurlarmış!.. diye cevap verdiğine ve eserlerine hâkim olan

- 1 — Dünyada en büyük utancım, insanlığım oldu...
- 2 — İstiraba kanmadan yaşamak, bize az zamanda çok ömür sürmek zevkini verir. Manası olmiyan uzun bir hayata değil, güzel olan kısa bir ömre iç çekmeliyiz.
- 3 — Bacon derki: "Güzellik yoktur ki biraz garabeti olmasın." Ben aksini iddia ediyorum ve diyorum ki: Garabet yoktur ki içinde biraz güzellik olmasın...
- 4 — Gözün gördükçe hayata bak. Fakat bakacağın şey kendin olsun yalnız...
- 5 — Zevke âmade olmadan onu tatmayınız. Teni tada hazırlamak aşkı tazeler...
- 6 — Sevişmiyorsanız "Yaşıyorum!" demeyiniz. Aşk, çağ tanımayan ihtiyaçtır insanlar için...
- 7 — Maarra'lı Ebulûlâ'nın, dünyanın kirlerini meydana koyan şu nefis sözüne bakınız: "Başkaları nasıl gözlerinin gördüğünden dolayı Allah'a şükrediyorlarsa; bende körlüğünden dolayı hamdediyorum!... Ah bu hayatın pisliklerini görmemek için katlanılan mahrumiyetin büyüklüğü!..
- 8 — Hayatı sev, onu tadayım deme sakın!..
- 9 — Gönül harabelerinin yıkıntısı arasında kalma; varsın evin bârkin yıkılsın...
- 10 — Oscar Wilde: - "San'at, san'atkârı teşhirden ziyade onu saklar." der. San'ati içinde kolayca seçilmiyen san'atkârlar onun için büyüktürler...
- 10 — İstirap, gündüzle gece arasındaki sevgi güneşinin gölgeliklerinde doğar...
- 12 — Hangi şiir, bir damla göz yaşının ifadesi kadar içlidir.
- 13 — Fecir, yürek dünyasının ömrüne son olan ândır...
- 14 — Bir heyecandan bir heyecana geçiş, bazan "ân" mes'elesi, bazan da "zaman" mes'elesi olur. Zamanı, ân'a sığdırmakta hüner...
- 15 — Sâ'n'atkâr doğmak başka, sanatkâr olmak başkadır.

duyguya bakılırsa bedbini ve muztarip ruha sahip olduğu görülür. Bununla beraber onun dış cephesinde insanı bir ilkbahar güneşi gibi ısıtan bir sıcaklık ve parlaklık aynı

zamanda iç açıcı bir nikbinlik hali var ki yazılarına hâkim olan tezat gibi bir hal... Yazı yayınlamamak-taki kararına rağmen ısrarlı rica-mızı kırmamak büyüklüğünü gös-termiş ve her sayısında biraz daha teka müle doğru yürüyen "Erciyes,"e karşı olan yakın alâkasını izhar etmiştir.

Yayınlanmasile edebiyat âle-mimizin büyük bir boşluğunu dol-duracak ve belki de bir hayli fırtınalar kopararak iğreti olarak tutunmuş eserleri devirip yıkacak olan "Aradığımı Bulamadım," ve "Fırtınadan sonra," adlı eserlerden bazı fragmanları da gelecek sayı-mızda yine bu sayfada bulacakla-rını okuyucularımıza şimdiden müjdeleriz.

Üstadın bu eserlerinden parça-lar neşretmek şerefi "Erciyes,"e düşmüş olmakla sevinçliyiz.

Üstadın ısrarlı bir ricanın mahsu-lü ilk eseri, "Eminönü Halkevi," der-gisi olan "Halk Bilgileri," nde bir kısmı yayımlandıktan sonra bas-tırılan (Yürekte Zehirler) adlı Rubaileridir. Hilmi Kitabevi tara-fından 1941 de bastırılan bu ufak eser 145 rubaiyi ihtiva etmektedir ki o zaman pek az miktarda ba-sıldığı için bugün, maalesef mev-cudu kalmamıştır.

Üstadı ilerde, salâhiyetli bir kalemden, kendisini edebi üstün değeriyle tanıttak bir yazıyı ya-yınlamayı okuyucularımıza vâde-diyoruz. ***

Tahtakuruları ile Neler Konuştum?..

Baştarafı Sayfa 5 de

kaçan, doktor sözüne önem ver-miyen, her türlü saadeti ahiret-ten bekliyen, dünyasını ihmal eden, kalender, pısrık, düşkün, zavallı adamları cezalandırmak, ve daldıkları gaflet uykusundan uyandırmak için halk buyurdu!.. Anladın mı şimdi ey insan oğlu?! "Bir aralık bir tanesi de söze ka-rıştı ve ilâve etti,"

— Sabahlara kadar ve hele bü-tün asırlarca ahiretten, dedi ko-dudan, şundan bundan, felsefeden hülasa hayalden bahsederken ve o yolda kafa yorarken biraz da ba-şınızı şu Avrupa ve Amerikaya kaldırıp baksanız da onların en ağır hastalıkları bile mikroplarını ve öldürme ilâçlarını keşfetliklerini ibret ile görseniz ve böylece ken-dinizi teknik yollarda yükseltse-niz, ona göre evlerinizi, barkla-rınızı medenî ve asrî bir şekilde temiz terâpli bulundursanız! Bizim gibi mahlûklar sizin değil bo-nu-nuza sarılmak, hattâ semtinize bile yaklaşamayız. Ve belki de silsilemizin köküne kibrit suyu döker ve bizleri dünya yüzünden yok edersiniz. Fakat siz öyle yap-mıyorsunuz. Boyuna lâklakiyat ile vakit geçiriyor ve böylece dünya-nızı başınıza zindan ediyorsunuz. Pekâlâ biliirsiniz ki leyleğin ömrü laklaka ile geçer ve herkese git-memiz bilâ ekser esbab-ı istihkak içindir.

Bu söz üzerine hemen konuş-mayı kestim ve kendi kendime Tanrı cümleyi bâbigafletten ikaz eyleye! diye kendimi yatak oda-sından müsafir odasına attım!!!

Rüyada Mısralar

Senra Soydanbay
Lise - İngilizce Öğretmeni

Armağan

Kapıma geldiğin zaman etraf kararmak üzere idi. Rüzgâra karışan sesin hâlâ kulaklarım-dadır. "Gidiyorum, iznini alma-ya geldim," demiştin. Elinde yollardan topladığın bir kaç sap papatya vardı. Onları aldım, sana kalbimi armağan ettim. Papatyalar defterimin arasında soldular. Söyle bana sevgilim sen kalbimi ne yaptın?.. Şimdi ben kalbsiz kalmış bir avareyim.

Dilek

Uzaklarda uçan beyaz ha-yâller var. Bunlar, Göğüsleri serin sulara değerek uçan mar-tılardır.

Kulaklarımızı okşayan tatlı bir musiki sesi var. Bu, bahar böcekleriyle beraber ötüşen aşk kızlarının şarkılarıdır.

Göğsünde bir çırpınış var. Bu sana ulaşmak için bir şarkı, beyaz bir martı olmayı dileyen kalbimin atışıdır.

Mehtap

Hayır hayır dostum, lâmbayı yakma. Şöyle balkonun kapıla-rını ardına kadar aç.

Bak mehtap ne güzel! Oda-mız bu gece onun nuru altında bir hayâl âlemi gibidir. Gel se-ninle bu âleme dalalım.

Etimizin temasile etrafımız-da herşey toz olup dağılıvere-cekmiş sanki. Maddî varlıkların hepsi esir. İşte o zaman seninle ben, ikimiz yalnız, yapayalnız kalırız.

Sitem

Yanından gitmemi mi isti-yorsun? Düşünmüyor musunki ben sensiz yaşayamam!

Yüzünde artık "beni düşünme bana bakma," diyen bir mâna var. Bilmiyor musunki sana bakma-samda her yerde seni görürüm.

Dudaklarını büküyor nefret-le başını çeviriyorsun. Hayır hayır sevgilim sana nefret hiç yakışmıyor.

Eğer seni daima sevmekli-gimi istersen yüzünde tatlı bir ifadenin izleri dolaşsın. Zira biliyorsun ki beni ne kadar sev-mesen de seni her zaman sev-mekligimi istersin.

Kabahat onda değil

O, Kendisini sevdiğinden ha-bersiz başkasile evleniyor. Yo-luna kalbimi koymuştum, çiğne-yip geçti, ama kabahat onda değil, benim aşkım dilsizdir.

Ona çiçeklerini göz yaşla-rımla suladığım bir çelenk gön-derdim. Güzelliğinin farkına bi-le varmamış, ama kabahat onda değil, ben aşkımı gözlerimle ona anlatmasını bilememiştim.

Şimdi doguya bakan pence-remin önünde oturuyor, ortanca çiçeklerini seyrediyorum. Artık yapacak hiç bir şey kalmadı, sa-dece aşk perisinin onun kalbine bir ilham vermesini bekliyorum.

Feryadım ve Ağıdım

II

Oğlum Berkan için

Rabbül âleminken uluyken adın,
Tanrım feryadımı bir kez duymadın
Yavrumu elimden aldın da o gün,
Beni de onunla niye almadın?..

Ruhumdu, canımdı O yavru benim,
Aldın da bak câmit kaldı bedenim.
Bir daha geride var ama yavrum,
Benzemezdi buna: "Baba!..", diyenim...

Gerçi yaşamamın ölümdür sonu,
Lâkin pek vakitsiz aldın sen onu.
Hangi baba görür de feryat etmez
Yavrusunun böyle hâk olduğunu?..

Feryadımda haklı değilsem eğer,
Al aklımı bari bir delilik ver.
Kinamazlar insaf erbabı beni
"Evlât acısıyla çıldırdı", derler...

Varlığım mânasız bilmem ben neyim,
Berkan, sen gideli bak ne haldeyim!..
Dönmiyecek isen bir daha eğer
Söylede yanına hemten geleyim!..

Bensiz yatmaz iken evde yatağa
Nasıl girdin şimdi kara toprağa?..
Söyle Berkan, söyle ahdin' mi vardı,
Babanı ateşlen böyle yakmağa?..

..

20. VI. 944

olklor Köşesi:

Kayseri Ağzı Kelimeler Üzerinde Araştırmalar

VI

Kâzım ÖZYEDEKÇİ
Erkek Sanat Enstitüsü Türkçe Öğ.

[Geçen sayıdan devam]

B

Büvölek [1]: Hayvanlara mu-
sallat olan ısırcı
boz bir nevi iri
sinek.
Büzgü : Entarilere büzüle-
rek yapılan süs

C

Cadal : Züğürt
Cadalo [2]: Haylaz, yaramaz
Cağsak : Her tarafının bağı
sarkmış, sallanmış
Canik : Ufak yapılı atik
çocuk
(Cenik)
Callahı : Yaramaz, başarı
Cartın : Büyük fare
Cehri [3] : Dağlarda yetişen
çitlenbik ufaklı-
gında olan tohum-
ları boya imalinde
kullanılan ağaç
Cekceki : Her söze karışan,
ukelâ
Celap : Esmer renk, sığır
geçirip satan

10 - Cengar : (Jengar'dan galat)
Bakır kaplarda
hasıl olan yeşil küf
11 - Cengeme : Karataşla yapılmış
duvarların taş-
ları arasına yapı-
lan sıva
12 - Cerek : Uzun ince sırık
13 - Cingi : Başına geldiği ba-
zı isim ve sıfatla-
rın manalarına
(çok siyah) lık ve
rir. Cingi taş :
çok siyah ve sert
taş
Cingi siyah : Çok
fazla siyah
14 - Ciniviz [4] : Ufak yapılı açık
göz
15 - Cipcik : küçük meyva se-
peti
16 - Cıfıt (5) : Kötü ve sulu adam
17 - Cığıştak : Örülmüş uzun saç-
ların ve buna ben-
zer şeylerin ucla-

[1] : Lügat : Büye - Hayvanları sokup ka-
durmuş döndüren bir cins sinek
[2] : Lügat : Haksızken ağız kalabalığı ile
bak kazanan, şarlatan
(3) Lügatte : Sarı boya kökü
(4) Cenevizden galat ve bu halkın çok gö-
rüldüğünden kinaye olsa gerek
(5) Lügatte : Cıfıt - Yahudi

- 18 - Çalga : rına takılan şeyler
19 - Çimecik : Keçi yolu, patika
20 - Cincik : Çok ıslanmış şeyin halini ifade eder.
21 - Cingir : Cam parçası, lâmba şişesi
22 - Cingil : (Cenge'den galat) kıvılcım
23 - Cingil : Gayet küçük üzüm salkımı
24 - Cıvır : Züğürt, eli - cebi boş
25 - Cırt : Haşarı, yaramaz
26 - Cıslaam : Isırgan otu
27 - Cıvık : Sulu, sıvık
28 - Cıyındırık : Yağsız ve zayıf et
29 - Cıynaz : Çok zayıf
30 - Combulda : İçi su dolu küp-
mak : rin veya dola mi-
denin sallanma-
cıkardığı ses.
31 - Cöddürük : Kendini boğenen
çelimsiz
32 - Cusun : Aptal, cins
33 - Cüdde : Cüsse'den galat
olsa gerek
34 - Cür : Çelik ve aşık o-
yununda sınırlan-
dırılan yerin dışı
35 - Cürlemek : Habersizce alıp
: kaçmak

Ç

- 1 - Çabit : Eski bez parçası
2 - Çalduvar(6) : Etrafı duvarla çevrilmiş olma
3 - Çalgı : İnce dallardan ya-
pılan ahır süpür-
gesi
4 - Çalkama : Yoğurttan çalka-
narak yapılan ay-
ran
5 - Çalma : Koyu sarı pekmez

- 6 - Çaltak : Yürürken dikkat-
(Çaltık) sizliği yüzünden
ortalıktakileri dö-
küp deviren
7 - Çangal (8) : Zayıf
8 - Çantı : Bir nevi değnek
oyunu
9 - Çariko : Terlik, papuç
10 - Çasıt (9) : Müzevir, edepsiz
11 - Çattımça-
nak : Gelincik çiçeği
12 - Çavduruk : Savruk, basit dü-
şünceli
13 - Çebiş : Bir yaşındaki keçi
14 - Çedene : Kenevir tohumu
15 - Çelimsiz : Gösterişsiz, ufak
yapılı, zayıf
16 - Çemkirmek : Büyüğün sözüne
: karşılık vermek,
kafa tutmak
17 - Çemrek : Çevik
18 Çemrenmek : Yapacağı işe ken-
disini hazırlamış
olmak, paçaları
sıvamak
19 - Çigermek : Çiğ düşmüş gibi
olmak nemlenme
20 - Çiğsinmek : Herhangi bir işle
görülen hile üye-
rine [nefret etme
soğuma
21 - Çil : Ağacın emici kök-
leri
22 - Çilenti : Toprağın yüzünü
hafifçe ıslatan
yağmur
23 - Çinke : Azıcık, bir parça
zerre
24 - Çipil (10) : Bataklık çayır

- (6) Daha ziyade bağ evlerinin ihata duvarı
olduğu söylenmek istenince denir
(7) Lügatte : Omlet.
(8) Lügatte : Takılmış şey, ölmüş koyunun
diğer hayvana emzirtilen yavrusu
(9) Lügatte : Casus
(10) Lügatte : Lisani çetrefilce olan, Rumeli
Türklerine verilen isim

- 25 - Çipirlik : Yağışlı havanın
hali
26 - Çipki : Ata vurmak için
kamçı yerine kul-
lanılan ince değ-
nek
27 - Çitimek : Delinmiş yün ço-
rapları onarmak
28 - Çitmek : Kavun, karpuz v.
s. çekirdeklerini
ön dişler yardımı
ile yemek
29 - Çıbık : Asma (üzüm)
30 - Çıra : Teneke gaz lâm-
bası, lâmba
31 - Çıtak (11) : huysuz ve ürkek
hayvan
32 - Çıtcı : Ufak bakır sahan
33 - Çıtın : Dalın en ucu çok
ince dal
34 - Çıtır : Yakılacak ince
dal ve çıtın
35 - Çıtır : Çıt çıt ilik
36 - Çıvgın : Çıldırılmış deli
37 - Çong : Koparılan dalın
geride kalan kıs-
mı
38 - Çor : Çok tuzlu su
39 - Çot : El ve ayak par-
makları olmıyan
kötürüm
40 - Çögdürmek : Ayak üzeri küçük
aptestini yapmak
41 - Çöğmek : Yüklü kağının
okunun yukarı
kalkması
42 Çökelik : Yağsız peynir
43 - Çörten : Taş oluk
44 - Çörtenlemek : Suların çörten
dolusu akması

Hasan Baba - Ali Baba

A. R. Ö.

Erciyesin 26-27 sayılı nüshasında hocam Karametenin «Alev Dağı» başlıklı bir yazısı çıktı. Ali dağının ismini efsaneye dayanarak Hazreti Ali ile ilgili sanmanın doğru olmadığını ve Ali dağının «Alev dağı»ndan gelmiş olabileceğini anlatıyor.

Bu konuda, Melendizli arkadaşım İsmail Güven'den vaktile dinlediğim bir efsane daha var : Hem efsane tesbit edilmiş olur, hem de Ali dağı ismi üzerinde ilgilileri tekrar düşündürür ümidi ile özetini veriyorum.

Birisi Hasan dağında, diğeri Ali dağında yalnızlık içerisinde yaşayan iki (baba) varmış. Birincisinin Hasan baba, ikincisinin Ali baba denirmiş. Evliyadan olan bu kimseler birgün temizlikte ve olgunlukta birbirile yarış istemişler. Ağustosun en sıcak bir gününde Hasan Dede Hasan dağından mendiline bir parça kar çıkırlar. Ali baba da Ali dağından bir mendil ateş alır. Birbirile sıcak bir ovada buluşurlar. Bakarlar ki ne kar erimiş, ne de ateş mendili yakmış.

Birinci imtihanda berabere kalan babalar bu asfer ellerindeki çıkırlarla kadın hamamına girmeğe karar verirler. İleriye girince Hasan babanın mendilinde ki kar damla damla su olup akmağa başlar.

İmtihani kazanan Ali baba diğeri : «Hasan dağının tepesinde evlilik etmek kolaydır; Aktopuklu güzeller arasında sitemi bütün tutta göreyim seni» der.

ve buna benzeyen akışlar

- 45 - Çörtenletmek : Çörten şekline ve akışına sokmak
46 - Çörtük : İyi büyümemiş

Devanı var.

- (11) Lügatte : Gözleri ağrıklı, kirpiklerinin dipleri yara

Tarım Müdürü Necati Arat'ın toprak kanunun kabulü münasebetile Halkevinde y törende verdiği nutuk.

Sayın Yurddaşlarım,

Bu gün burada büyük inkılaplarımızdan birini daha kutlamak üzere toplanmış bulunuyoruz: Bu inkılap: Millet iktisadı ve Zirai kalkınmamız üzerinde en büyük reformu yapacak olan çiftçiye topraklandırma inkılabıdır. Bu inkılap hiç tefrik gözetmeden toprak isteyen çiftçilerimizi toprağa kavuşturacak ve senelerdenberi çalıştığı toprağa sahip olamayanların topraklanmasını sağlayacaktır.

Milli Şefimiz ve Aziz Cumhuriyetimizin İnönü, Büyük Millet Meclisinin Yedinci intihap devresinin ikinci içtimsa yılını açarken (Eğer kuvvetle ümit ettiğim gibi bu sene toprak kanununu çıkarırsak Ziraat bakımından büyük neticeler verecek ve içtimai bünyemizin esas meselesi olan davayı temel bir tedbire bağlamış olacağız) buyurmuşlardı.

İşte arkadaşlar hepinizin malumu olduğu üzere Büyük Millet Meclisinde uzun tartışmalardan ve maddeler üzerinde kelime kelime görüşüldükten ve çalışıldıktan sonra kabul edilmiş olan toprak kanunu ile karşı karşıya bulunuyoruz. Yine Aziz Milli Şefimiz ve Yüce Cumhuriyetimizin İnönü'nün buyurdukları gibi (Büyük Millet Meclisi daima isabetli kararlar alır.) İşte arkadaşlar, bu kanun da

onun isabetli kararlarından biri olarak Türk inkılap tarihine verecektir. Büyük Millet Meclisi bir defa daha Milli Eğin prensibini vatan haritasının bu sefer altın kalemle değil başakla yazıyor. Sevincimiz yüktür. Bu, Türk Milleti için çek bir bayramdır. Büyük devletler yaratacak olan bu topraklarımız kutlu olsun.

Arkadaşlar bizde köylüye toprak sahibi yapma hareketleri huriyetle başlar. Geçen her değişen her hükümet ve bak davanın arkasından koşmuştu hayet uzun çalışmalardan çiftçiye topraklandırma tasarı. Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve bu büyük davayı kanun yapmak şerefi Sayın Şükrü Saracoğlu Hükümetine nasip olmuştur.

Arkadaşlar bu kanun milli topraklarımızın gerçek zaruretleri doğmuştur. İstatistik rakamlar bir göz atacak olursak ekilimin mevcut toprağın % 14'ü bize işlenmeyip yatan birçok arazilerin mevcudiyetini göstermektedir. Halbuki ekonomik, zirai ve yal kalkınmamız bu arazilerin bir surette işlenmesine bağlıdır.

Kanunun milli ekonomik, sosyal bünyemizde yapacağı değişiklikleri belirtmek için dikkat

tarafınız bundan evvel ve bu gün yurdumuzda sürüp gelmekte olan işleme şekillerine doğru çekeceğim.

Bundan evvelde işletmeler hakkında genel bir fikir vermek isterim. İlmin kabul ettiği üzere işletmeler büyüklüklerine göre üç kısma ayrılırlar.

Bundan sonra kanunun tayin ettiği toprak bölümünün çeşitlerini izah eden hatip sözlerine devamla:

Arkadaşlar sayın Başbakanımız Şükrü Saracoğlu'nun Büyük Millet Meclisinde buyurdukları gibi toprak kanunu esaslı bir inkılap kanunudur. Bu kanun bizde dünya ölçüsünde yapılmış büyük inkılaplardan birini daha yapacak olan bir kanundur. Toprak kanunu sadece iktisadi ve teknik bir kanun olmayıp temamlı reel hayatımızı değiştirecek bir inkılap kanunudur. Çünkü bu topraklar üzerinde kendilerine toprak verilecekler aileleriyle birlikte toprağı mülk edinip üzerinde işleme kurmaları ve buna sahip olmaları bize hem içtimai hem iktisadi bakımdan birçok şeyleri birden kazandırmış olacaktır. Serpilip büyümekte olan milletler mutlaka köylü tabakalarını geniş ölçüde tutmak mecburiyetindedirler. Köylerde nüfus şehirlerden daha çabuk ürür bizim milletimizin üremesinde müstakil köylü ailelerinin çoğalmasına bağlıdır. İşte kanun, müstakil köylü ailelerinin çoğalmasını hedef tutuyor. Şu halde arkadaşlar toprak kanunu hem toprağın işlenip kıymetlendirilmesini sağlamakta hem de çiftçilerimizi müstahsil bir duruma koymaktadır. Diğer taraftan bu kanun topraksız çiftçiye yalnız toprak

Topraksıza

Yıllar var ki yüzüne bakıp ta hiç gülmiyen
İçinde kör düğümü bir türlü çözülmiyen,
Vefasız sevgilinin kapısına kul oldun;
Bir el gibi yerildin, aşak gibi koğuldun.
Yavuklan neye dargın, ne bekliyordu senden,
Ve sen ne istiyordun bu insafsız küsünden?
Neden yıkmıştın onun hilâllaşan kaşını;
Vermemiş miydin mertçe, cömertçe bahşışını?
Kimin ve ne içindi, ömür boyu ve yer yer,
Akıttığın göz yaşı ve döktüğün acı ter?
Bir mabut istemezken insan adlı kurbanlar,
Kimin ve ne içindi, sebli ettiğin kanlar?
Tarih sana birazda yaptığından utanır,
Sen vermiş, almamıştın, dost ta, düşmanda tanır
Devr olur, devrim olur; doğar yeni şafaklar;
Şafaklarla beraber parlar ezeli haklar.
Hey dost; üzülmeye artık; iraklar oldu yakın
Yarıta temelleşecek senin de evin barkın
Bu ülkede senin de tarlan tahtın olacak,
Eğilen altın başak belini doğrultacak.
Sen de gül dereceksin kendi bahçen, bağından
Şah gibi çıkacaksın evinden, otağından.
Diyeceksin oğluña ve bütun yadellere
Bu yerler benim diye göğsünü gere gere
Nışanlayan Atatürk görmediyse gününü,
İnönü yapıyor, bak, çiftçinin düğününü.
Müjde; asırlık hasret yar'ına kavuşacak;
Müjde, gelin olacak, Mehmetciğe bu toprak..

Hamdi Uçok

Büryan - İlkokul Öğretmeni

vermeyi derpiş etmiyor. Bunlara mümkün olduğu kadar teknik ziraat aletleriyle hayvan ve tohum gibi donatım vasıtalarını temin ediyor. Ve aynı zamanda araziye ilk seneler de işletebilmek için tesis ve onarma kredisi de veriyor. Bu suretle köylüyü toprağına esaslı bir surette bağlıyor ve müstahsil bir duruma geçmesini sağlıyor.

Arkadaşlar topraklılara ve toprağı az çiftçilere verilecek topraklar şimdiye kadar işletilmemiş hazineye ait boş topraklarla vakıf toprakları ve yukarıda arz ettiğim gibi tapulu olupta işletilmeyen arazi parçalarıdır. Verilecek arazi miktarı köylü işletmesini geçindirecek miktarda olacaktır. Bu miktar yurdun muhtelif belgelerinde değiştiği gibi yapılacak ziraat şekillerine göre de değişir. Bu miktar yerine göre 25—50—100—500 dönüm olabilir. Eğer arazi mülk sahiplerinden istimlak edilmek suretile alınıyorsa mülk sahibine o mülk için bir köylü işletmesini geçindirmek üzere tesbit edilen miktarın üç misli bırakılacaktır. Şu kadar ki mülk sahibine bırakılacak bu miktar hiç bir vechile elli dönümden aşağıya indirilemeyecektir.

Hükümetçe arazi istimlakinde mülk sahibine bu kanunun tayin ettiği hadler dahilinde bedeli verilerek alınacaktır. Bu itibarla bu kanun yüzünden mülk sahipleri hiç bir zaman zarar görmeyeceklerdir. Kanun mal sahiplerinin hak ve hukukunu muhafaza eden bütün hususları içine almıştır.

Arazi, toprak isteyenlere borçlandırma suretile dağıtılacaktır. Borçlandırma müddeti 25 senedir. Bu uzun zaman içinde topraklandırılan çiftçiler kolayca borçlarını ödeme imkânını bulabileceklerdir.

Arkadaşlar bu kanun Devlet elile bir plân ve bir program dairesinde ve bir sıra takip edilerek

uygulanacaktır ve sırası geldikçe yerlerine gönderilecek yetkili heyetler tarafından adâlet esaslarına uygun olarak tatbik edilecektir. Toprak kanununun tatbikinde hiç bir fert haksızlığa uğramıyacaktır. Yapılacak işler, daima Büyük Millet Meclisinden çıkan kanunlar dairesinde hak ve adâlet prensiplerine dayanılarak uygulanacaktır.

Arkadaşlar istatistiklere nazaran bu günkü istihsalımız 7,5—8 milyon tondur. Bu toprak kanununun tatbikile topraklandırılacak çiftçilerimizin müstahsil bir durum alması neticesinde bu miktarın 20 milyon tona çıkabileceğinin tahmin edildiğini şimdiden müjdelemek isterim.

Ebedi Şefimiz Atatürk "Milletin Efendisi Köylüdür.", buyurmuşlardı. İşte biz ebedi Şef Atatürk'ün bu izleri üzerinde Milli Şef ve Aziz Cumhur başkanımızın emirlerinde yürüyor, kanatlanarak uçuşuyor ve daima iyiye doğru gidiyoruz.

Arkadaşlar Cumhuriyet Hükümeti kurulduğundan beri birçok engelleri yenerek en büyük inkılabları başarmıştır. Bu gün de, Türk çiftçisinin zirai ve sosyal gelişmesini sağlayacak olan bu büyük toprak inkılabını başarmaya azmetmiş bulunuyor. Biz de Milli Şefimiz ve Aziz Cumhurbakanımız İnönü'nün etrafında bir kütüphane halinde Milletçe toplanarak hep birden sevince bu toprak inkılabını başarmaya ant içelim, ve bu inkılap önünde içten gelen sevgi ile eğilelim.

Erkek Sanat Enstitüsü Sergisi

Ferdi FAHİR

Keskin ve parlak zekalarını gözlerinde tutuşan şüelerinde okumak her zaman mümkün olan Kayseri çocuklarının sanata karşı olan kabiliyet ve istidatlarını üç yıl önce açtığı muvakkat okul binasındaki faaliyetile verimli kılınmış olan Milli Eğitim Bakanlığımız, Türkiye'nin en büyük ve modern sanat yuvası olacak olan asil okul binasının atelye kısmının inşaatını ikmal ettirmiş ve çocuklara yeni binada buyul okumak imkânını bahşetmiş bulunuyor. Bu münasebetle 22 Temmuzda ki açılma törenine rastlatılan sergiyi gezmiş olanlar bu muhit çocuklarının üç yıllık el emeklerini, alın teri dökülen gayretlerinden doğan tahminlerin üstündeki sanatkârlık kudretlerinin eserlerini, derin bir hayranlıkla seyretmişler ve çocukların olağanüstü kabiliyetlerinin yakinen müşahidi olmuşlardır.

Bol ışıklı büyük bir pavyonun, iç açıcı ferahlığında teknik eserlerden müteşekkil bir sergiyi ilk defa gören Kayserimiz ve halkımız için bu faaliyet göğüsleri kabartan ve yetismekte olan yavrularına güvenlerini bir kat daha arttıran bir faktör olmuş ve sergiyi dikkatli ve anlıyarak gözenler şunu hiç tereddüt etmeden tekrarlamışlardır:

— Çocuklarımız sanat alanında da övüneceğimiz ve güveneceğimiz kaynaklardır...

Bugün hiç şüphe yokki sözden çok işin kıymeti olan bir asırda yaşıyoruz. Teknik alanda geri kalmış bir milletin her türlü hürriyetten mahrum kalmışa mahkûm olduğunu olaylar ispat edegelmektedir... Bu hakikaten en açık en güzel belâgatini yine Atatürk'ün dilinde buluyoruz.

"Sanatsız kalan bir milletin, hayat damarlarından biri kopmuş demektir..."

Hürlüğümüzün ve istiklâlimizin manidar bir sembolü olan bayrakların süslediği binanın cümle kapısı üstüne konan bu yazıya gözü ilişenler, bir büyük davanın remzi ifadesini okuduktan sonra o davanın kazanılmasını sağlayacak müesseselerden en yenisinin eşiginden içeri adım atıyorlardı.

Sergi, tesviyecilik, marangozluk, demircilik olmak üzere üç asil sanat'ın ahenkli bir terkibi idi.

Ayrı ayrı köşeleri tezyin eden her üç sanat şubesinin çeşitli eserlerinden önce insanı yanına çeken köşe, serginin tam karşı tarafı oluyordu. Büyük bir Türk bayrağının fon teşkil ettiği burasını, iki tarafında sanat hakkında veciz sözleri yazılı kaidelere konmuş iki

Şefin, Ebedi ve Millî Şeflerin, başları ve ortada üç basamaklı bir yüksekliğe yerleştirilmiş, ortasında Türk toprağının millî ürünü'nün remzi buğday başağı ve başağa geçirilmiş ucu manidar bir şekilde parlıyan, bayrağa ve onun dalgalandığı yerlere göz dikmiye yelteneceklerin gözlerine batmıya hazır Türk süngüsü bulunan büyük bir dişli çark süslemektedir.

Basamaklarda Atatürk'ün :

"Türk, Öğün, Çalış, Güven!...", vecizesi köşenin güzelliğiyle mütenezip bir kaligrafi ile yazılmış...

İnsanın bu köşeye baktıkça bakacağı geliyor. Bütün serginin özünü, bütün vecizleşen ifadesini bu köşede görmek ve okumak mümkün. Bu köşedeki haşmete bu köşedeki ince zevke ve derin buluşa hayran olmamak elde değil. Bu köşenin lanziminde bilhassa gayretlerini yakinen gördüğüm öğretmen arkadaşlarımı ve talebeleri burada kutlamak isterim..

Bu sözlerim, talebelerin yaptıkları eserler için duyduğum hayranlıktan kopan bir parçadır. Onları da kendi eserlerinden dolayı tebrik ederim.

Sergi, bir gösteriş olmaktan çok uzak, sanata kendini verenlerin, sanatkar yaratılmış ve yetiştirilmişlerin açık ve belîğ bir dili mânidar bir ifadesidir.

Ağaç işleri kısmında, koltuklardan, portatif masalara kadar herşey...

Onun karşı tarafını işgal eden demir işleri kısmında, pulluktan tutunda her kalınlıkta zincire varıncaya kadar herşey...

Demir işlerinin hemen yanbaşında tesviye işleri.. Uzun bir sabır, eksilmiyen bir gayret ve titizlik diğerlerinde olduğundan fazla burda göze çarpıyor... Yapılmış olan ince eserler insanı şüphelendirecek kadar mükemmel. Eğer

Gibi

Diyar diyar dolaştım,
Yüksek dağlardan aştım;
Çok yerlerde savaştım,
Adsız kahraman gibi...

Birgün uzaktan gördüm,
Seni herkese sordum.
«Ne dilber şey» diyordum
Eşsiz bir sultan gibi...

Saçlarının rengini,
Bulamadım dengini,
Denizlerin engini,
Tabî gözlerin gibi...

Kırk telli bir sazımdı,
Rastlasam soramazdım.
Ancak bu şiiri yazdım,
Tabî sözlerin gibi.

Hilmi Tezcan

İlköğretim Müfettişi

bunları daha önce, yapılırken görmemiş olsaydım ben bile şüphelenenecektim... El menginelelerinden dişli çarkların çeşitlerinden, penselerden, hassas gönyelerden tutun da demir testerelerine varıncaya kadar herşey mevcut.

Sergiye gezmeyi ihmal edenlerin büyük bir fısıfı kaçırdığına eminim. Büfede ağırılanan misafirlerin konuşmalarına, o degilden kulak misafiri oluyorum hepsi :

— Fevkalâde mükemmel birav çocuklara takdirinde hemağız..

Dilediğim gibi övemediğim için aynı sözleri ben de tekrarlardım ve çocukların her yıl artan gayretlerinden doğacak eserleri çeşitlendirerek göstermelerini diler, hayalimde hâlâ canlı, kalan köşenin bütün Türklere hayat düsturu veren Atatürk'e ait o büyük ve ebedi sözü tekrarlarım :

— Türk, Öğün, Çalış, Güven!

Vicdan Meselesi

Orhan BENER

Lise Talebelerinden

bakınız nasıl ve ne gibi tesirler altındadır :

Kötü geleneklerin tesiri altındadır. Misal : Memleketimizde hâlâ kan davası güden bir zümre mevcuttur. Bu zümreye dahil bir şahıs babasının kaatiline mensup diğer bir masumu vurduğu zaman vicdanı hiçte sızlamıyacaktı. Vicdan bu kerre hak ve adaletin yerini bulduğuna, sahibini ikna etmiştir. O şahıs müsterihtir. Kendisini mahkemeye selâhiyettar benliğinde gizli, vicdanının riyasetindeki mahkeme, suçu işleyen ellerine kelepçe vurulmasına lüzum görmeyecek, hattâ mülâhazaya dahi ihtiyaç hissetmiyerek kaatilin beraatine karar verecektir. Ona şu kısa ve veciz hakikati anlatmakta çok güçlük çekecek belkide ikna da muvaffak olamayacaksınız.

Babanızın kaatili olan ile, yere serdiğiniz masumun ne münasebeti olabilir? Günâhı kaatilin veya onun sulbünden gelen insanların tabii günâhlarından meydana gelmiş olması mıdır ?

İnanışların tesiri altındadır.

Dini bağlantıları kastediyorum. Bilfarz dinî akidelere inanç sahibi bir kimseyi ele alınız. Bu şahsın hareketlerinden hesap soran vicdanı mensup olduğu dinin

Ağır bir mevzuu ele aldığımı biliyorum. Buna rağmen kendi görüşümle mücerret bir vicdan mefhumunu, kime vicdanlıdır diyelim sorusunun cevabını vicdanın teşekkülünde ana şartların, bence, neler olması lâzım geldiği hakkında bir fikir verebilmek yahut tez ileri sürmek cesaretinde bulunmağa karar verdim.

Mevzua girerken, her şeyden evvel ele aldığım mefhumun tarihini yapabilmek üzere şu suali sorayım. Vicdan nedir ? Cevap vermekte kendimi mazur görürsem hayretle karşılanmamalı. Şu veya bu şekilde yarı tatmin edici fakat hiç bir zaman efradı cami ağıyarını mâni bir tarif yapamıyacağımı zı itiraf etmeliyiz.

Niçin bu mefhumun hakiki manada kıymet derecesini mezöre edemiyoruz ? sualine cevap verebilmeye çabalıyacağım.

Vicdan denen mefhumu, duyan gören tesir altında kalan gelenek ve görenekleri, inanışları, mâziye istinadı, harsı, millî duyguları hürâfeleri ile canlı bir mahlûka benzetmeme müsaade edilsin.

İnsan denen duyan, gören, konuşan canlılığın doğru ve eğri hareketlerini temyiz ve tefrik etmekte amansız olması gereken vicdan

kaidelerine göre eğri ve doğruyu fiillerinde, düstur (formüle olarak kabul eder.

Bir fukaraya sadaka verirken sevâp işlemiştir. Viedanı bu bakımdan kendisine iyi not verir. Ne yazık ki cennette kendisine yer ayırtmak, rûz-u cezada sevaplarının ağır basarak, suçlarından terbiye olunacağı menfaatini de gizlice temin etmiş bulunacağından, bu temin olunmuş keyfiyeti mücerret viedan mefhumumuza yabancı bir unsur sokmuş olur. Baş ve gözün sadakası kaza ve belâların sigortası fukaraya verilen meblâğla, hayat ve mümâsili sigorta şirketlerine verilen prim mevzuu arasında fark kalıyor mu?

Telâkkilerin tesiri altındadır.

Cemiyetimiz nişanlanmağı mânevi evlenme bağı olarak telâkki eder. Ciddi bir sebebe istinat etse nişanlısını terk eden kadın ve erkeği muhit (yerine göre) kısmen olsun takbih eder. Daha mutaassıp yerlerde daha da ileri gidilerek erkek namertlikle kadın oynaklık kekeflikle ittiham olunur. Buna mukabil Norveç'te kadın ve erkek müşterek cinsi hayatı da yaşamak şartile nişanlanırlar. Ayrılımları ne takbihle ne taaccüple karşılanır. Tabii telâkki olunur! O halde cemiyetimiz eşhasınca, bu noktada viedansız kelimesine muhatap olmağa lâyık bir insan aynı durumda neden Norveç'te viedanlıdır?

Bir adam öldürmek vâzih bir viedansızlık değil midir? Halbuki yekdiğerine ilânı harp eden iki devletin orduları çarpışırken öldürülen aynı insan neden cezaya müstehak değildir? Neden indimizde bırakın viedansızlığı, bir kahramandır!

Bir tüccar fahiş kazancını müsaait fırsatlardan zamanında istifade ile temin ettiğini iddia ile stok yapmak suretiyle yaptığı ihtikarı örtmeğe çabalar. Viedanı bu eğri hareketini çok defa bilmezde. Zira bizzat kendisi de viedanına zekâsının bu işte dahil olduğu kanaatini, telkin etmiştir.

Buna mukabil hayat makinasının durmasını önleyecek en zaruri bir gıda maddesi olan ekmeğini üç gündür hiç bir imkânla temin edemeyipte fırından parasız ekmeğe isteyen, verilmeyince çalıp kaçan insan hırsızdır, denilir. Nihayet viedanı hareket etmemiştir.

Ya fırıncı?

Kanun bu behbahtı, viedanını suiistimal etmiş, eğriye sapmış bir insan olarak cezalandırılmakta tereddül etmez.

Bu sualleri namütenahi sorabilir, ve bir sürü mütenakız meselelerle karşı karşıya gelebiliriz.

O halde mücerret viedan mefhumunun teşekkül şartlarını teminde ne gibi esaslar kabul edelimki, bu mukaddes kelimenin sui istimaline mani olalım:

Bu sualin cevabı da hem ağır hem pek zordur. Bu o demektir ki bana öyle bir para basınız ki dünyanın dört bucağında geçer akçe olsun, hudut tanımasın. Her türlü tesirden azade bulunsun. Şair Tefik Fikret (fikri hür viedanı hür bir şairim) derken acaba (hür viedanlıyım) la neyi kastedti?

Şüphe yok mücerret bir viedan mefhumunu, dünyanın dört bucağında geçer akçe yapmaktan vazgeçtik, cemiyetimiz içinde kendi kanunlarımız çerçevesi dahilinde şart ve kayda bağlamak realite bakımından imkânsızdır.

Ancak realite'nin korkuncu ideal düşünmeme mani olmayacak diyorum ki:

1 — Kültür: Saçma hurafelelerin kötü geleneklerin manasız duyguların baş düşmanı olduğuna göre mevzu bahis ettiğimiz viedan mefhumunun başlıca düşmanlarına karşı panzehirdir. Viedanın teşekkülünde ana unsur odur. Münevver insan düşünen, muhakeme eden kötüyü iyiyi tefrik eden insandır.

2 — Başkalarının en ufak şekilde menfaatlerini haleldar eden hareketler viedan mefhumunu rencide eder. O halde en ufak menfaat kokusu viedana münarızdır. Viedanın teşekkülünde nefis feragati şarttır.

3 — Viedan korku altında muhakeme edemez. O halde her türlü hürriyetlerine sahip milletlerin fertlerinde bu duygunun teşekkülü beklenir. Hürriyetine sahip insan viedanına da sahiptir.

4 — Viedan salık olunan dinin inanışların âmâ, kör inanışların kölesi değildir. Din mensuplarına ahiren de olsa menfaat temin etmek suretiyle nefis feragatini viedanlı olmağı telkin ettiği için, bu mefhumun teşekkülünde esaslı bir rol oynayamaz.

5 — Cemiyet kaide ve kanunları huzuru temin şahıslar arasında hukuku muhafaza devlet ve vatandaşlar arasındaki münasebeti tanzim eder. Viedanın teşekkülünde kanun korkusunun kaidelere riayet meselesinin rol oynamasını kabul edemeyeceğim. Viedan ancak reel şahidi olmağa vakıf olmağa göre cemiyet kanun ve kaidelerine suretla riayetkâr, yaptığı

suçlarda reel şahidi bulunmayan bir kimseyi viedanlı kabul edebilir miyiz? Asla.

O halde cemiyet kaideleri kanun hükümleri viedanın baş düşmanı korku mevzuuna girdiğine göre viedanın teşekkül şartında bu tesirinde gözden uzak tutulması lazımdır.

6 — Viedanın teşekkülünde âmillerden biri olarak, harsı, duyuşu, milliyeti, mazisi, medeniyeti, lisanı salık, olduğu dîrî velhasıl herşeyiyle ap ayrı bambaşka olan insanların her şeyi bertaraf ederek insanlık bakımından yekdiğerlerini sevmeleri sınıf ve rütbe farklarını kalıyyen nazarı itibare al-mamalarını ileri sürüyorum. İnsanlar arasında seviye farkı gözetmek sınıflar icât etmek, asâlete inanmakla kendi yaptığı puta tapan putperesler arasında fark yoktur. Zira bütün bu farkları ortaya atan da ona tapanda bizzat insanın kendisi değil midir?

Bütün bu ileri sürdüğümü ana esasların bir sürü itirazlarla karşılanacağını hesaphıyorum. Bana meselâ şöyle denilecektir:

Meşru müdafaa, vatan müdafası gibi mukaddes bir vazife ifa ederken yapılacak her türlü hareket mâzurdur, ve lazımdır. Bilâkis şerefli bir mevzudur.

İddiam bu noktada da kuvvetini kayıp etmivecektir.

Zira bugün insanlık; çektiği musibetlerin, emparyalizm, faşizm müfrit nasyolanizm, davalarının ortadan kaldırılması ile savaşmakta, bir insan öldürmenin her ne suretle olursa olsun vâzih bir viedansızlık olduğunu ispat ve bu hususu temine uğraşmaktadır.

AMARAT KÖYÜ

Nuri URAL

Lise Talebelerinden

İnsan doğduğu günden öleceği güne kadar öğrenmek ister. Bilmediğimizi öğrenmekte muhtelif yollar vardır... Kitap okumak, işitmek veya hatta gezmek... bunların başlıcalarıdır. Bütün bunların içerisinde en sağlam olanı şüphesiz bizzat kendi tecrübe ve görgümüzle edindiğimiz bilgilerdir.

Hayat ırmagının bizi sürüklediği her yer ve muhitte veya elimize geçecek her fırsattan istifade etmesini bilmeliyiz.

Ben, bu yazımda işte bir tesadüf neticesinde içerisinde bir kaç ay geçirmek fırsatını bulduğum bana birçok şeyler öğreten "Amarat", köyünün, üzerimde bıraktığı hususi tesirleri anlatmaya çalışacağım. Kayserimizin bu ücra köyünü pek az da olsa okuyuculara tanıtabilirsem ne mutlu bana...

Geçen sene vilâyetten köylere toprak mahsullerinden devlet hissesini tesbit ederek almak üzere gönderilen ofis memurları içerisinde

Diğer bütün noktalarda da teşakkiki ve inanışlarımızın artık olgunlaşmaya geniş görüş, ihâtalı anlayışla bağdaşmaya mecbur olduklarını söylemekle iktifa edeceğim.

Sayın İnönü'müzün ön ayak oldukları ve üzerinde ısrarla durdukları eğitim davasının, vatandaş-

de idim. Defterdarlık beni Amarat köyüne vermişti. Kendi köyümün mıntakasına düşen arkadaşlarla beraber sekiz on kişilik bir kafiye olmuştuk. Bu arkadaşlarımızın içerisinde en uzağı benim köyümdü. Her arkadaş memur olduğu köye gelince ayrılıyor ve bizim gitkiçe mevcudu azalan kafiye de yoluna devam ediyordu. Nihayet tek başıma kaldım. Zaten köyüme de pek az kalmıştı. Yolda bana yetişen Amaratlı bir köylünün kılavuzluğu ile ben de memur edildiğim köye gelebildim.

Amarat, Kayserinin Muncusun bucağını bağlı ve şehre 40-45 kilometre uzaklıkta bir köydür. Muncusun bucağı Amarat-Kayseri yolunun ortasına düşer. Köyün şehre gelen yolu önce Eğin, sonra Yüreğil köylerine uğradıktan sonra Muncusuna gelir. Buradan ise şehre kadar Muncusun - Kayseri şosasını takip eder Amarat, bugün 170 180 hanedir. Köyün ihtiyarlarının

ların geniş görüşle, kalkınmalarını temin gayesine matuf bir hareket olduğunun düşünceye olursak bugün değilse bile ilerisi için halkımızca anlaşılmayan meseleleri vuzuhla idrak edebileceğinde nikbin olmamıza bir mâni yoktur.

Netice itibariyle işte vicdan mefhumunu ben böyle anlıyorum.

anlattıklarına göre kendi babalarının içinde bu köyün 15-20 hane olduğunu bilenler varmış. Bunlardan anlaşıldığına göre köyün kuruluş tarihi uzak olmasa gerektir. Köyün kurulduğu yer kuzey - doğuya bakan yüksek bir yamacın dibidir. Cephe vaziyeti daha fazla doğuya bakıyor. Köyün kurum yeri gayet iyi seçilmiştir. O muhitin en güzel ve muvafık yeri. Böyle yüksek yaylalarda kışın sert soğuşuna karşı barınmak güçtür. Bilhassa bu köy gibi kuzey rüzgârlarına açık olursa. Köylülerin anlattıklarına göre köyün güney batısına düşen ve etegine kurulmuş olduğunu yukarıda söylediğim, üzerine yarım saatte ancak çıkılabilen tepeden bu cihete gitmek imkânı katiyen mümkün olamazmış...

Kışı bu kadar çetin geçen Amaratın yazına asla doyum olmuyor. Bilhassa suları. Temmuzun Ağustosun o müthiş sıcağına rağmen ne kadar soğuk ve tatlı. Soğukluğu derecesinde de hafif ve iyi sulardır. İster (camız haftı) denen sudan, ister (uç pınar) dan ve isterseniz (kızıl pınar) dan için, hepsi de doyulmıyacak kadar tatlı ve güzel sular.

Amarat'ın havası o kadar güzel ve serindir ki, bunu ancak Erciyesin Tekiri, Torosların Bürüceğiyle eşlendirebiliriz. Günün hiç bir saati yoktur ki rüzgârsız geçmesin. Bilhassa sabahın erken saati ile ikindi vakti çok serin, epeyce de kuvvetli bir poyrazı vardır. Yüksek bir yerde iseniz mutlaka kazak veya palto ihtiyacı duyarsınız. Geceleri ise üşümemenin imkânı yok. Yüksekte bir düzlüğün hemen burnuna kurulan köyün her

hangi bir evine oturursanız pek geniş bir sahayı görebiliyorsunuz.

Bazan gümüşü bir renkle parlayan bazan da daha mat ve durgun fakat azametle akan Kızılirmacı bir boğazdan çıkarken veya bir bu nu kıvrılırken zevkine doyamıyarak seyredersiniz. İrmagın dar vadisini koyu yeşil bağlar kaplar. Daha ilerilere göz atarsanız tuz gölü, mor dağlar arasında Akkışla tarafları gözükür. Biraz solda ve aşağı tarafta (Çukur köyü) ve epeyce gerilerinde yükselen Akdağı, meşe korulukları ile, hemen önünüzde ırmagın geçtiği derin ve müthiş uçurumu, karşıda yüksek tepeler üzerinde kurulmuş silâhtar köyünü, bütün bu uzak ve yakınlıkları, genişlik ve derinlikleri oturdunuz bir Amaratlının penceresi önünden görebilirsiniz...

Köyde öğle vakitleri de çok eğlenceli geçer. Bu neşenin ilk kaynağını koyun ve kuzu sürüleri teşkil eder. Bir birini takip eden sürüler köyün arkasındaki tepeden sıra ile aşip köyün hemen yanındaki düzlükte yer alırlar. Burada ikindiye kadar yatacak olan koyunların yirmi dört saatte bir defa alınan sütleri burada sağılır. Yalnız bunlar mıya ? Harmanın yanına yeşil meşe dallarından yaptığı gölgelikte yavrusunu uyutmağa çalışan ananın ninnisi, bugday çec'i eleleyen iki Ayşeciğin kalbur tıkrıları, tıgını savuran Mehmet'in yaba sesleri, düğün süren bir çocuğun öküzlerini haylayışı, uzaklardan gelen bir kağının aynı tempodaki gıcırtiları ve tam bu sırada süt sağılması ona eren ve emişmek üzere bir birine katıştırıliveren koyun ve kuzu melemeleri hepsi birbirine karı-

Emine

Mehmet GÖKDEMİR
Hasanoğlu Köy Enstitüsü Talebelerinden.

— Duydun mu gı ?
— Neyi, bişy mi var ?
— Nolacak anam, yedi ocakdan, yetmiş ocaktan irak ; Durdu'nun Bekir ölmüş.

— Hili Allah rahmet eylesin, yürekler acısı tüh...

— Takdirilâhi böyle buyurmuş, hepimiz öleceğiz amma, irahmetlik

şır ve garp dünyasının hiçbir yerinde duyulmayan bir musiki nemesi ve bir ses ahengi doğar. Bu bayıltıcı musiki devam ederken daha evvei koyunlarını sağmağa gelen köy kızlarının, gelinlerinin köye döndüğü görülür. Kiminin elinde helkesi, aşırması, veya bir dolu tası var. Bütün diğer Türk köylerinde de olduğu gibi Ayşecikle Mehmet'in böyle el ele, baş başa vererek ve samimi ve kardeşçe anlaşarak çalışmaları var. Gençlik ve aile hayatındaki yüksek Türk ahlakının en güzel örneklerini Amaratta görürsünüz.

Bütün Türk köytüleri gibi Amaratlılar da gayet misafirperverdirler. Hemen her ailenin bir misafir odası vardır. Gelen misafirlere muhakkak ki bol ve nefis alantı ballarından ve üzümlerinden ikram ederler. Hele yoğurtları eşine muhakkak ki Kayseride rastlanmayacak kadar mükemmel ve nefistir.

Beleng (Belen) köyleri tabir

Bekir'inde kökü çürümüş. Eğsiklisine Çok yazık oldu ; çocuklarının kimi eşikte, kimi beşikde alapalaz döküleğaldılar.

Bekir, köyün orta halli, çok çalışkan ve sevilen bir adamıydı. Çiftçilikle uğraşırdı. Dört çocuğu vardı. Çok kısa süren bir hastalık

edilen köylerden biri olan Amarat halkının çoğu hafız ve hocadır. Harman işleri bittikten sonra bu hocalar Adana havalisine veya diğer yerlere ramazan imamı olmaya giderler. Konuşmalarına doyum olmaz, hoş sohbetlidirler. Bunda biraz da okumuş olmalarının tesiri olduğunu zannediyorum. Buna mukabil yeni yazıyı ancak askerden gelenler biliyor. Bu sene Cumhriyet maarifi nurlu elini bu ücra köye de uzatmış ve bir köy ilkokulu açmıştır. Bu açılan yeni okulun güzel bir tarafı da öğretmenlerin aynı köylü olmasıdır. Bu köyden olup doğruluk ve temizliği ile tanınmış bir genç Pazarören Köy Enstitüsünde yetişmiş ve aynı köye öğretmen verilmiştir.

Bu güzel ve emsalsiz köy halkına tabii kaynaklarının bolluğunu bilen kültürlü ve çalışkan gençler katılırsa emsalsiz havaya, cennet suyuna benzeyen sulara geniş yayla ve vadilere sahip olan Amarat geleceğe güvenle bakıp öğünebilir.

tan sonra dünyasını değiştirmiş, çocuklarının bakımını, büyütümünü, mallarının korunmasını karısına bırakmıştı.

Kocasını sağlığındaki çalışmalarını, bütün imkânlar içinde artıran Emine, hayatın yumrukları yediği ve dört çocuğun anası bulunduğu halde henüz çizgisiz dolgun yüzü ve bütün vücut göreyi ile pek genç görünüyordu.

Günler geçtikçe - kimi güzelliğine, kimi malına vurulmuş - birçok kimseler ya fundunu bulup kendisi, yahutta bir elbir (aracın) yardımı ile bu isteğini Emine'ye duyuruyordu. Emine, artık evlenmek diye birşeyi aklına bile getirmediydi, ömrünü en küçüğü üç aylık, en büyüğü onbir yaşındaki dört yavrusunun büyütmeğe harcayacağını söylüyor. Böyle olduğu halde, günden güne hakkında dedikodular çıkıyor, onu her gün beş, altısı ile everiyor, görüştürüyorlar.

— Durdu Hala, sen neden bu işe, İminenin Biberler'in Ali'yinen düşüp gaktığına, onu gece gece evine aldığına inanın mı ?

— Valla yavrum gendimden umarım da imine'den

— Sen öyle diyon ya görmüşler işde, Ali'nin gundura izini eşiginde... İp ölemüşler de tıpkısıymış. Hemde bir dul avrat, yetim, yetenek anası olduğuna bakmadan her sene bir gundura, bir fistan değiştirir.

— İnancım günahları üstlerinden gaktığını o iz lafıda iftira gegenez. Geydiğine gelince : Eyi yanını anmış olalım irahmetlik Bekir, avratına gün göstermedi. Depe-

sinde at salladı. Sözümlü ona at gibi çalıştırdı. eşek gibi bakdı. Öyleyken de şeytan gulağına gırşın, turunç gibi gızarıyor, yanağına tiske vursan gan fısgıracak. Şindi gendi başına galdı açlıktan ölse, toklukdan tohnalapı dellor. Yeyecek içerde bir lokma ekmeği olmazda dışarı dişini kardayarak çıkar. Kimseye muhdaç olmadan geçinip gediyo. Gendi gavruluyo. İşine kimse garmışmaz ; gendi arşınıyan alır sindısiyman biçer. Çocuklarını da çiçek gibi gezdirir. Olmazolsun, köylümüzün garnı dar ; böylelerini çekemez, dedikodu çıkarır, laf ederler.

— Nebiyn ben de ölye duydum da ...

Köyde herkes Emine'nin lafını eder, kimi iyi, kimi kötü taraftan dem vuruyor. Her gün biraz daha artan dedikodular Emine'yi üzüyor. Öyle ki sapaşlağına vücutu zayıflayıp, sağlığı bozuluyor, yüzünde üzümlük ve itiyarlık çizgileri beliriyor. Gözleri evine çekilip çukurlaşıyor, uyku uyuyamıyor, sabahlara kadar oyana buyana dönüyor, rahat edemiyip yatağın içinde oturma geliyor ve gündüzden duyduğu dedikoduları düşünürken, sıcak tuzlu yaşlar yanaklarından yuvarlanarak çenesini altında düğümlendikten sonra, önünde, birbirine kenetlenmiş duran etlerini ısılatıyordu... Cigerlerini sökecekmiş gibi ta derinlerden gelen boğuk hıçkırık, etrafındaki mışıltilara karışarak onları bastırıyordu. Biraz sonra çocuklarının en büyüğü, oğlu uyuyan geldi:

— Ana..... ne alıyon ?

Çok geçmeden bütün çocuklar da sıra ile analarının hıçkırıklarına katıldılar; ev hıçkırık ve ağıt seslerine dar geliyor, kapı ve pencere aralıklarından dışarı sızıp taşan sesler komşuları uyandırarak yanlış bir sanı ile onları kızdırıyordu.

— Gördün mü herif? İmine gırıglarından birini içeri aldı, boğuşurken çocukları uyandırdılar dinle zavallı yavrucuklar nasıl çığırıyor. Vay orosbu, vay... Bayrı adı belli birini getirse dıksa... Netsin canım eri gahri çekmek kolay mı? Hazır kazanılmış malı yer, keyfini arar. Ötöğün avratlardan duydum; çocuklarını da yazın Adanalılara dutma verecemiş.

— Yok, yok günah... Elin gan ayaklısına böyle şeyler deme eğer benim avradımsan. Nediye dersen bu köyün içinde en terbiyeli, en namurlu bir avrat o Öylesi hiç yok. Söylenenlerin hepsi yalan. Onnara istemez lafı deller.

— Yâni ben de onun dengine çıkamam değil mi, herif?

— Onu demek istemedim canım...

— O namırsızın eri öldü öleli, senin bana muamelen değişti. Her zaman onun işgüzarlığından, dutunluğundan laf eden. Çirkında azdın. Bilmiyor sanma. Yerde yılanın gevşediğini bilirim. Galdiki onu... Sindiden ihtibaren gak pılımı pırtımı ayır, ben çıkıyım gidiyinde istediğin gibi onnan yaşa. Orta duvarından da bir gapı aç, içli dışlı ol emi.

**

— İrebiş de erine küsmüş get-mis.

— Nediye acaba?

— Ahşam eri İmine'yinen yatmış, boğuşup kemnişirken çocukları çinnemişler, evi yıkıp yemirmişler. Zabaha kadar güptürtülerinden, çocukların ağıdından uyuyamadık de siz duymadınız mı?

— Amanın bismillâ dün ölseydim, böğün bu lafı duymazdım. Dünyanın azdığına alâmat bu... Ağızını ekmek, eteğini yel açan İmine'ye ne oldu bilmem... İrepiş gibi bir avradı varıkan Halil ne halt etmeye elinen düşer. karımış. gendini bir görüyünde yüzüne tükürüyün. Sonuna, sülâlesine yakıştırmıyımış öyle şeyler. Ağıt sesini duydum ya Bekir'imize ağlıyorlar deyi ciyerim parçalandı, gözlerim yaşardı. Demek öyle imiş ha... Avrat değilmiş, bir kerahatmış.

— İremiş ne disin anam buna davanamamış, avrat çıkmış, geder ya... Ar namırsıları varısa el içine çıkmasınlar.

**

İrebiş'in düşündüğü boş ihtimale kapılarak mevdana çıkardığı bu laf bütün köye yayılmış, Emine'nin müşterileri halile diş bileyor, hışımları son derece utanıyorlar. Kaynanası küplere biniyor... Evinden çıktı patır, kütür bağırıp, çağırarak Emine'nin evine gidiyor...

**

Emine sabahleyin erkenden kalkıp ocağını tütülmüş, sacayağı atmış, tarhana tenceresini üzerine

koyduktan sonra karşısına oturmuş hem çorap örüyor hemde ağlamak-tan ve uykusuzluktan kızaran gözlerini yumup açıyor, kısa aralarla burnunu çekiyordu. Bu sırada çoktanberi küs oldukları kaynanasının kapıyı tekmeleyerek, bağırıp, küfürler savurduğunu hayretle duydu:

— Aç orosbu aç. Dırnağım söküle söküle, çatal çatal davarlarımı sata sata yaptırdığım bu evi senin ıras geleni içeri alman için yaptırmadım. Arımızı namuşumuzu goma-dın. Elin içinde gınnı eltin bizi... yeter ettiğin yeter, çık bu evden durma... Bekir'imın teberiklerini gızanlarıym ayağının altında çinnetmem taha ölüm hakkından gelir. Aç deyom sana...

Emine anlayamadığı bu olay karşısında şaşırmış, kendinden geçerek kapıyı açmayı bila unutmuştu. Çocuklar uyanmış, kimi ağlıyor, kimi uyku semelliğiyle gözlerini oğuyordu. Emine kapıyı açar açmaz kaynanası üzerine atılarak ne var ne oldu? demeye vakit bırakmadan onu yumruklayıp saçlarını yoması bir oldu. Emine ise, zavallı bağırmaktan başka birşey yapamamış cansız bir halde kendini ona bırakıverdi. Çocuklar yürek dağlayan çağrı ve çirpinişlerle kendilerini oradan oraya fırlatıyorlar. Sokaka birikenlerin arasından:

— Oh... amma oldu, elleri yeşil olsun.

— Değmen öldürsün şarmitayı gibi sesler geliyor. Nihayet orada

yığılıp kaldı. Kaynanası içeri girdi ortalığı derip deşirmeğe başladı. Çocuklar bayılmış ölü gibi yatan analarına hıçkırıklar içinde yaklaşıırken, ebelerinin, kuru kemik eli onları hiddetle çekiyordu.

**

Düşüğü yerde uzun zaman yatan Emine'nin yanına kimse uğramamıştı... Sonra biraz akli başına canı dizine gelen zavallı kadın kendine hakim değildir. Yuvarlanır gibi merdivenlerden indi, köyün bahçeleri semtine doğru tökezleyerek ilerlerken, yanından geçenler yüzüne tükürücüsüne bakıyordu. Köyün içi ana baba günü, herkes fiskos edip Emine hakkında birşeyler konuşuyor. Halil dışarı çıkamıyordu, kayını Yaşar, çakmaklı tüfeği doldurmuş aptesane siper almıştı. Birde duyulduku: Emine Taşlıoğlu nun bahçesinde kendini asmış. Bütün köylü o tarafa akıştı. Emine'nin onbir yaşındaki oğlu başı kesilmiş tavuk gibi çirpiniyor:

— Ana... ana... anam :.... diye dövünüp etrafında kıvranıyordu.

İhtiyar bir erik ağacının dalında hafif hafif sallanan Emine'nin dedikoduya kurban gittiği yüzünden anlaşılıyor, her iki elmacık kemiği üzerinde ikişerden dört tane yaş tomurcuğu, daha kurumamış bir halde titreyordu. Dudakları tepermiş, bir şeyi öpüyormuş gibi sivri....

Yüzünden, onun son nefeste bile yavrularını gördüğü, onları teker teker öpüp göz yaşı dökerek dünyadan göçtüğü okunuyordu.

KAYSERİ DOĞUMEVİ

Kâzım ÖZYEDEKÇİ
Erkek Sanat Enstitüsü Türkçe Öğretmeni

Bundan evvelki sayılarımızdan birinde hayırsever hemşerimiz B. Kâtipoğlu Nuh Naci Yazgan tarafından memleketimizde yaptırılacağını büyük bir sevinçle yazdığımız (Doğumevi) nin plânları ile beraber buna ait gerekli muameleleri tamamlanmış ve memleket hastanesinin istasyon tarafına düşen yeri de sahibinden satın alınarak inşaatına başlanmıştır.

Elli yataklı ve sıhhi her türlü tesisi havi olağanı öğrendiğimiz bu hayır müessesesinin plânını B. Mustafa Taşcıoğlunun himmetile elde ederek okuyuculara, daha doğrusu hemşerilerimize, şimdiden bu müesseseyi tanıtmak maksadile sayfamıza koyduk.

Kayserinin hemen her semtinde adının unutulmaz remzi mahiyetini havi eserleri bulunan kıymetli hemşerimiz sayın B. Nuh Naci dünyada en büyük faziletin ve zevkin başkalarına iyilik etmek ve yurt sevmek olduğunu bilen ve bunu bilfiil yerine getiren ve bundan mütevellit manevi gururu haklı olarak nefsinde duymuş olan âşil bir vatan elâdıdır.

Milli mücadelenin başladığı tarih onu, eli silâhlı vatan müdafasına koşan, Yozgat isyanını bastıran çetelerin başı olarak gördü.

Şahsi teşebbüs kabiliyetine, işliyen keskin zekâsının inzıman eden varlığı ile iktisadî alanda

yükselen B. Nuh Naci, bugün sayılı fabrikatörlerimizdendir. Gerek fabrikasının bulunduğu Adana, gerek memleketi olan Kayseri her yıl açık elli, müşfik ve temiz kalb liliğine ve kadirşinaslığına, yaptığı bağışlar ve eserlerle şahit bulunmaktadır.

İyilik yapmada, memleket ve yurt sevmeye keselerini bu toprağın üstünden ve üstünde yaşayanlardan doldurduğunu unutarak sadece birin yanına beş daha katmak kaygusu ile gözü hiçbir şeyi görmiyen muhterisler B. Nuh Naciye biraz olsun benzemiye çalışsalar ne iyi olur... Eser müessiri hatırlatacağına göre bu dünyadan göçüp gidince hiç olmazsa millet kendilerini rahmetle anar ve yâşatır...

Bugün şüphe yok ki doğumevi bir memletin mübrem en sıhhi müesseselerinden biridir. Cehaletlerine kendilerinin ve müstakbel yavrularının hayatı kurban olan anneleri ve bunlarla beraber çeken aile ocaklarının tüyler ürper-tici manzarasını gözümüzün önüne getirirsek yapılmasına başlanan bu doğumevi'nin mânası ve değeri ve B. Nuh Naci'nin bu hayırlı teşebbüsünün büyüklüğü kendiliğinden meydana çıkar.

Devlet kolunun şimdilik yetişmekte geciktiği yere onun sağ kolu demek olan zenginlerimizin uzanması insani olduğu kadar va-

Kayseri Bağları ve Bağcılığı

F. F.

— Memet ağa, daha ne zaman göçüyon ?

— Gayri göç ağa, gonşular seni bekliyor...

— Allah gısmet ederse inşallah bu Pazara ağa...

Mayısın son ve Haziran ayının ilk iki haftası içinde, sık sık işitilen bu konuşmalar artık Kayserililerin bağlarına çekilme zamanının geldiğini ve bunun için de hazırlıkların yapılmakta olduğunu gösterir. Kayserinin, iyi gelenek ve göreneklerinden biri, sağlık

tanı bir borçtur da... Dinimiz nasıl hâli ve vakti yerinde olana zekât vermeyi emrediyorsa, elde ettiği kabarık sermayeyi bu hükümet idaresine ve bu halka borçlu olan zenginlerimizde yurda yardım elini uzatmayı bunun ve Türk-lüklerinin tabii bir lâzimesi bil-meliler...

Muhterem hemşerimizin bu insani ve vatani eserine başkalarının katılmasını temenni ile yazımızı bitirirken kayserililerin de kalbi duygularına bu satırlarla tercüman olduğumuzu zannediyor ve kendisine :

— Allah sana daha çok versin sen de bu yurda daha çok el uzat der ve eserinin uğurlu olmasını dileriz.

kazandırması bakımından, belki de birincisi "Bağa göçme"dir.

Düz bir ovaya kurulu olan şehir, yaz gelipte sıcaklar bastırdı mı, kanalizasyon tesisatının yokluğundan mütevellit taaffüne inzimam eden tozu ile cidden bunal-tıcı olmağa başlar. Halk artık görölmeğe değer kafileler halinde, küçük bir göç manzarasını andırır şekilde bağlarına çıkmağa başlarlar.

Şehir evinin bağa götürülmi-yecek olan döşeme eşyası odanın veya sofanın munasip bir yerine kayılır. Buna "mafraç kayma" de-nir. Tabii, yünütlere sinek ve gü-ve dokunmaması için, bu arada icabeden şeyler yapılır. Ertesi gün kadınlar çamaşır yıkar ve hassa-ten Perşembe veya Cumartesiye rastlattıkları günde de uzunca bir zaman mahrum kalacakları hama-ma giderler.

Artık hazırlık bitmiş sayılır. Zira bağa gidip gelmek için vesait te önceden ya at veya eşek alına-rak, yahutta eğer bağa kadar oto-mobil abonesi varsa ona abone kaydolunarak temin edilmiştir.

Karar verilen günün erken saatlerinde göçecek evin içinde bir kaynaşma başlar.

— Kız, ekmek tahtasını getir,
kazanın ağzına kapıyalım.

— Oğlum eşeğin yanına var,
yükü devirecek..

Artık yatak denkleri-ki ona
da mafaç-denir-merkeplere yükle-
tilir; ev halkı da hayvanlara bi-
nerken komşu kadınlara

— Allahaismarladık... vedanda
bulunurlar.

Onlar da :

— Güle güle... Allah yılını
güle güle kavuştursun. Ahmet em-
min koden (köyden) gelse biz de
çok durmuyacaak...

sözlerle mukabelede bulunurlar
ve göç kafilesi bağın yolunu tu-
tar.

Yol, bir göç sergisini andırır
sanki.. Kimi yayan, kimi atlı, kimi
eşekli, kimi yük veya iki teker-
lekli arabada.... Elhasıl herkes
maddi kudretinin verdiği imkân
derecesinde bu büyük kervadın
bir uzvunu, bir kolunu teşkil eder.

— Oğlum bozeşek yükünü sola
ağdırıyor, ordan biraz kaldırın.
Yoksa saga, yatakların arasına bir
taş sokuşturun.. sözleri arasında
kafile yol almıya devam eder..

İlk bir nefes gibi yüzlerde
dolaşan bahar rüzgârının estiği,
kenarlarında tabiatın binbir renkli
güzel kokulu çiçeklerinin açtığı
ilkbahar yağmurlarının asfaltlaştı-
rdığı yollar, kuş civıltılarına, bö-
cek vızıltılarına karışan nal sesle-
ri, yük tıkrıltıları ve tekerlek inil-
tileri, insan gürültüleri, çocuk
türkûleri ile dolar ve tabiatın, bu

geniş musiki evinin ortasında bu
manzara cidden hoş cidden zevkli
ve bir yabancıyı gıpte ile baktıra-
cak kadar eğlenceli geçer..

Hayvanlar bile umumi ahengin
bozulmasını istemiyorlarmış gibi
bağırma, anırma ve kişnemele-
rile bu muhteşem "fasıl"a iştirak
ederler.

Küçük çocuklar... onların se-
vinçten doğan haykırısları, ince
seslerinin kendilerine has olan
tonu ile tutturdukları mahalli tür-
küler, yanlarındaki anne veya bü-
yük annelerinin sevgi ile kabaran
göğüslerinin boşanması için sanki
taşırıcı damla olur ve

— Aferin oğlum, söyle baka-
yım söyle, okşayıcı sözlerle küçük
yaramazı büsbütün coştururlar.

-Devamı var

İmtiyaz Sahibi
Raşit Bener

Yazı İşleri Müdürü
Kâzım Özyedekçi

Yıl : 3 Sayı : 29-30

Yıllığı : 180 Kuruş
6 Aylığı : 90 »

Değerli Yazılara sahifelerimiz
açıktır.

Basılmıyan yazılar
geri verilmez.

Basıldığı Yer :
SÜMER MATBAASI - KAYSERİ

Türk'üz

Dünya tanır biz Türküz savaştan eksilmeyen
Şanlı kılıç ağzından pis kanları silmeyen
Korku sarsılma nedir ebediyyen bilmeyen
Dünya tanır biz Türküz savaştan eksilmeyen.

Bütün Asya Avrupa dört bir yana kol attık
Uçsuz kumlu çöllerde yeşil bahar yarattık

Şahlanan milletleri hazan gibi sararttık
Tarihlere mucize, harikalar şan kattık

Biz engeller bilmeyen gökleri aşan Türk'üz
Biz çağlayıp köpüren bentlerden taşan Türk'üz
Biz yurt için şimşekle gökte savaştan Türk'üz
Biz engeller bilmeyen gökleri aşan Türk'üz

Fikret KAVAFİOĞLU

Erkek Sanat Enstitüsü Talebelerinden

Ne İçin Yaratmış ?

Akan nehri durdurmuş, yeşil kırı sarartmış,
Parlak nurlu semâyı zindan gibi karartmış,
Ana yurdu kurutup yeni yurtlar aratmış
Tanrı Türk'ü cihana savaş için yaratmış

Bükülmeyen kuvveti bahşetmiş bileğine
Yenilmeyen imanı doldurmuş yüreğine,
Bu iman, bu kuvvetle enişmiş dileğine
Tanrı Türk'ü dünyaya savaş için yaratmış...

Yağızdan kanat vermiş, rüzgârla yarış diye
Bir köpüren kan vermiş, sularla karış diye
Çelikten kollar vermiş, düşmanla sarış diye
Tanrı Türk'ü cihana savaş için yaratmış...

O cihangirlerin ki torunları bizleriz
Bizlerde onlar gibi kabaran denizleriz
Uslu durur düşmanı hertaraftan gözleriz,
Tanrı Türk'ü cihana savaş için yaratmış...

İsmail SOLAKOĞLU

Erkek Sanat Enstitüsü Talebelerinden

Halkevleri Dergileri

Halkevlerinin adı	Derginin Adı	Kaç günde bir çıktığı
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	"
Amasya	Yeşilirmak	"
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Bafra	Altınyaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	"
Bursa	Uludağ	Üç aylık
Burdur	Ülker	Aylık
Artvin	Çoruh	İki aylık
Denizli	İnanç	Aylık
Dişarbakır	Karacadağ	"
Elazığ	Altan	"
İstanbul - Eminönü	Yeni Türk	"
İstanbul Halkevleri	Halk Bilgisi Haberi	İki aylık
Kayseri	İstanbul	15 günlük
Eskişehir	Erciyes	Aylık
Giresun	Halkevi	"
İsparta	Aksu	"
İzmir	Ün	15 günlük
Kars	Fikirler	Aylık
Konya	Doğuş	Aylık
Manisa	Konya	"
Mersin	Gediz	"
Merzifon	İçel	"
Milâs	Taşan	"
Muğla	Yeni Milâs	"
Nigde	Muğla	"
Niksar	Akpınar	"
Trabzon	Ülker	"
Samsun	İnan	"
Sinop	19 Mayıs	"
Sivas	Dıranaz	"
Yozgat	Yayla	"
Zonguldak	Bozok	15 günlük
	Karaelmas	Üç aylık

Fiati 20 Kr.